

ENGLISKI APELACIJSKI SUD

Presuda od 14. prosinca 1992.

Marida Ltd. and Others

v.

Oswal Steel and Others

m/b "BIJELA"

Suci: Lord Justice Neill, Lord Justice Mann,

Lord Justice Hoffmann

GENERALNA HAVARIJA I PRIVREMENI POPRAVAK BRODA

Troškovi popravka slučajne štete (nastale uslijed partikularne havarije) ne mogu se priznati kao troškovi generalne havarije. Brodovlasnikova je ugovorna obveza učiniti sve takve popravke broda koji su potrebni radi uspješnog izvršenja ugovora o prijevozu.

Primjena tzv. "substituiranih troškova" iz Pravila XIV York-Antwerpenskih pravila moguća je samo u pogledu onih troškova koji su učinjeni u zamjenu za troškove generalne havarije.

1985. godine m/b "Bijela" prevezio je 25,197 tona starog željeza na osnovi Gencom brodarskog ugovora iz Providencea (Rhode Island) u Kandlu (Indija), te se kod Rhode Island Sounda nasukao i oštetio oplatu dna, što je prouzročilo propuštanje mora u tankove dvodna. Brodarski je ugovor predvidio da se generalna havarija

ima rješavati u Londonu primjenom York-Antwerpskih Pravila iz 1974.

Brod je ušao u luku Jamestown gdje je izvršen privremeni popravak, nakon čega je stigao u Kandlu i iskrcao teret, a potom prosljedio za Singapur gdje su izvršeni konačni popravci broda. Nakon što je deklarirao generalnu havariju, brodovlasnik je imenovao likvidatora havarija koji je prihvatio samo neke troškove pretrpljene u Jamestownu, ali nije prihvatio troškove privremenog popravka kao troškove generalne havarije. Brodovlasnik, koji je ujedno i tužitelj u ovom predmetu pred londonskih High Court-om, nezadovoljan odlukom likvidatora, imenovao je drugog likvidatora (Richards Hogg) koji je prihvatio troškove privremenog popravka u troškove generalne havarije, nakon čega je brodovlasnik od naručitelja prijevoza zahtjevao učešće u troškovima generalne havarije na osnovu Pravila X i XIV York-Antwerpskih Pravila.

Tužitelj je tvrdio da su privremeni popravci bili izvršeni radi uštede troškova i vremena. U slučaju da je tužitelj tada odlučio izvršiti konačne popravke, brod je trebalo odvesti u suhi dok u New York, teret iskrcati i ponovo ukrcati, a troškovi ovakvog postupka bili bi dvostruki u odnosu na troškove učinjene privremenim popravkom u Jamestownu.

Sud je odbacio brodovlasnikov zahtjev iz sljedećih razloga:

- privremeni popravak nije bio prouzročen niti namjerno učinjenom žrtvom niti iz razloga zajedničke sigurnosti, nego uslijed događaja partikularne havarije te predstavlja popravak slučajne štete, a troškovi učinjeni privremenim popravkom ne predstavljaju troškove generalne havarije;
- kada brod nije izložen opasnostima, brodovlasnikova je ugovorna obveza učiniti sve takve popravke broda koji su potrebni da bi se izvršila ugovorna obveza prijevoza tereta u ugovoreno odredište te snositi i sve troškove u vezi s time, a primjena Pravila X i XIV York-Antwerpskih Pravila mora biti u

suglasnosti s općim načelima navedenim u Pravilima A i F;

- "substituirani troškovi" iz stavka 2 Pravila XIV mogu se primijeniti samo u slučaju da su takvi troškovi učinjeni u zamjenu za neke druge troškove koji bi, da su bili učinjeni, bili priznati kao troškovi generalne havarije u smislu Pravila. U ovom je slučaju bilo očito da su svi neophodni popravci mogli biti obavljani u Jamestownu, pa bilo kakvi drugi konačni popravci, čak i da su bili učinjeni u New Yorku, ne bi bili priznati primjenom Pravila.

Tužiteljevu žalbu sud je odbacio te je Sudac Mann potvrdio da, čak i da je brod bio popravljen u New Yorku, troškovi, koji bi bili učinjeni u vezi s takvom operacijom, ne bi bili priznati u generalnu havariju jer bi isti bili učinjeni u uvjetima gdje takvi popravci nisu bili neophodni radi sigurnog nastavka putovanja, budući da je privremeni popravak obavljen u Jamestownu bio dovoljan da bi se osigurao nastavak putovanja.

Tužiteljev zahtjev da se ovaj predmet podnese na rješavanje Kući Lordova također je odbačen. Međutim, Sudac Hobhouse je izrazio svoje mišljenje da je ovakva, za brodovlasnika nesretna, presuda donesena na osnovi sudskog tumačenja primjene Pravila XIV onako kako je isto napisano te da je moguće da će neke buduće revizije Pravila priznati troškove koje brodovlasnik učini obavljajući privremene popravke slučajnih šteta prouzročenih u partikularnim havarijama.

(Lloyd's Law Reports May, 1993, Part 5, Vol.1, str.411)

Zoran Tasić
STEPHENSON HARWOOD
London